

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	37563 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37563
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Демуз Інна Олександрівна, Крюченкова Наталя Олександрівна, Синявська Олена Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	13.07.2020 р. – 15.07.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/so_032_istoriya_ta_arheologiya.pdf
Програма візиту експертної групи	https://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/programa_roboti_ekspertnoyi_grupi.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Ознайомлення з освітньою діяльністю за ОП «Історія та археологія» справило позитивне враження і дозволяє зробити наступні висновки: 1.Цілі ОП сформовані відповідно до суспільної місії та стратегії ЗВО, мета ОП та програмні результати навчання враховують тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст. 2.Зміст ОП відповідає вимогам нормативних документів і предметній області за спеціальністю, передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Обсяг ОП та окремих ОК є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. 3. Правила прийому на навчання за ОП прозорі, зрозумілі, без дискримінаційних ознак. На сайті є відповідна інформація щодо Правил прийому на навчання та порядок визнання результатів навчання в інших закладах, але в ЗВО відсутні документи про визнання результатів навчання в неформальній освіті. 4. На ОП застосовуються різні форми і методи навчання, які в цілому відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи. Здобувачі освіти мають повну інформацію щодо ОП; навчання тісно пов'язане з науковою діяльністю здобувачів. 5. Здобувачі освіти розуміються на стандартах академічної доброчесності, формах та критеріях оцінювання, проведенні контрольних заходів та процедурі оскарження їх результатів. 6. НПП мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації, володіють належною педагогічною майстерністю. Конкурсний добір НПП здійснюється прозоро, відповідно до нормативної бази. Викладачам створені сприятливі умови для їх професійного розвитку, надається матеріальне та моральне заохочення. 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси СНУ імені Лесі Українки дозволяють реалізувати ОП та досягти програмних результатів, доступ до інфраструктури та інформаційного забезпечення є безоплатним. Рекомендовано розробити нормативний документ, який би регулював процедуру вирішення конфліктних ситуацій. 8. Внутрішньому забезпеченню якості ОП приділяється належна увага, у ЗВО наявна і активно розвивається система внутрішнього забезпечення якості освіти. Здобувачі вищої освіти, випускники та роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП. Рекомендовано розробити нормативні документи, які би регламентували процедуру розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. 9. Оприлюднення інформації здійснюється на офіційному веб-сайті ЗВО. Всі учасники освітнього процесу ознайомлені з їх правами та обов'язками. 10. Зміст ОП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх підготовку до дослідницької діяльності; для ґрунтовної підготовки до викладацької діяльності рекомендовано збільшити обсяг педагогічної практики. Наукова діяльність аспірантів загалом відповідає напрямові досліджень наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень, дотримується принципів академічної доброчесності.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП повністю корелює зі Стратегією розвитку СНУ імені Лесі Українки, її спрямованість актуалізує підготовку істориків-фахівців з українсько-польських відносин, що повною мірою відповідає запитам і потребам регіону. Чітко виписаний регіональний контекст ОП під час формулювання цілей та програмних результатів навчання. Обсяг і зміст ОП відповідає вимогам чинного законодавства. Компоненти логічно пов'язані. Структура ОП передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувачів вищої освіти. Процедура вибору дисциплін загалом є чіткою та зрозумілою. В університеті правила прийому на навчання є чіткими і зрозумілими, враховують особливості самої програми, не містять дискримінаційних положень. Наявні чіткі та зрозумілі правила визнання результатів, отриманих під час академічної мобільності. Здобувачі володіють зрозумілою інформацією про цілі, зміст, форми та методи навчання, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах окремих освітніх компонентів; мають можливості публікувати наукові статті в фахових журналах та брати участь в академічній мобільності, тим самим поєднуючи навчання з науковими дослідженнями. На високому рівні перебуває наукова робота аспірантів та викладачів. ЗВО має тісні контакти з українськими та європейськими ЗВО (особливо з польськими), що позитивно впливає на академічну мобільність науково-педагогічних працівників та здобувачів. Чіткі, зрозумілі і прозорі форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Доступність та обізнаність усіх учасників освітнього процесу з процедурою проведення контрольних заходів. Прозорий конкурсний добір викладачів, існування щорічного рейтингування, що впливає на результати конкурсного добору. ЗВО надає всебічну підтримку викладачам в межах академічної мобільності, можливості стажування в провідних ЗВО України і зарубіжних партнерів, заохочує публікації наукових праць. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури, до наукометричних баз, бібліотечних ресурсів тощо. Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна, соціальна підтримка впроваджуються регулярно, активно; в ЗВО створена розгалужена система відділів, центрів та інших структурних підрозділів, механізми яких є дієвими та злагодженими. Залучення стейкхолдерів до перегляду освітньої програми, створення відділу забезпечення якості вищої освіти, формування культури якості ЗВО. Інформація щодо правил і процедур регулювання прав та обов'язків усіх сторін освітнього процесу розміщена на офіційному веб-сайті. В ЗВО створені достатні умови для проведення та апробації результатів наукових досліджень аспірантів відповідно до їхньої науково-дослідної тематики. Наукові керівники аспірантів є активними учасниками та виконавцями дослідницьких проєктів, мають публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus, Web of Science Core Collection. В ЗВО впроваджена система академічної доброчесності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В ЗВО відсутні документи, які регламентують: процедуру визнання результатів, отриманих під час неформальної освіти; політику та урегулювання конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією; процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм. Обсяг і терміни практичної підготовки не повною мірою відповідають необхідним нормам. Проведення індивідуальних консультацій замість аудиторних занять в малокомплектних групах. Відсутність у нормативній базі розділів щодо організації навчального процесу, проведення поточного та підсумкового контролю для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Недостатнє залучення здобувачів вищої освіти у наукових стажуваннях. Рекомендації: Систематично залучати всі групи стейкхолдерів до зустрічей з робочою групою, вести протоколи засідань робочих груп. Оновити згідно останнім методичним рекомендаціям робочі програми навчальних дисциплін або розробити силабуси, в яких, окрім іншого, деталізувати завдання для самостійної роботи. Вибір дисциплін циклу професійної наукової підготовки зробити наскрізним. Рекомендовано переглянути обсяг, терміни проведення педагогічної практики, узгодити відповідні Положення та робочу програму педагогічної практики. Рекомендовано оновити нормативну базу щодо організації навчального процесу, проведення поточного та підсумкового контролю, включивши відповідні розділи про здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Розробити документи, які регламентують процедуру визнання результатів, отриманих під час неформальної освіти; про політику та урегулювання конфліктних ситуацій в ЗВО; процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм. Оновити програму вступного іспиту в аспірантуру, вказати форму проведення та критерії оцінювання. Регулярно оприлюднювати на веб-сайті ЗВО методологію та результати опитувань щодо навчання і викладання за ОНП, використовувати університетську платформу дистанційного навчання для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. В навчальному процесі використовувати можливості освітніх платформ для дистанційної чи змішаної форми навчання. Залучати здобувачів вищої освіти до наукових стажувань, в тому числі і міжнародних.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-наукова програма «Історія та археологія» спеціальності 032 Історія та археологія третього (доктор філософії) освітнього рівня має прописану мету та орієнтацію програми, спрямовану на поглиблення теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які забезпечать підготовку висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у світовий та європейський науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі гуманітарних наук, що дозволить успішно виконати та захистити власне оригінальне наукове дослідження у спеціалізованій вченій раді та продовжити професійну діяльність. Освітня програма ґрунтується на фундаментальних засадах наукової методології та результатах сучасних наукових досліджень у сфері гуманітарних наук. Мета і орієнтація програми послідовно корелюють зі Стратегією розвитку університету на 2020-2024 рр. <https://eenu.edu.ua/uk/strategiya-rozvitku-shidnoievropeyskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-lesi-ukrayinki> та Програмою розвитку університету на 2020-2024 рр. <https://eenu.edu.ua/uk/programa-rozvitku-shidnoievropeyskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-lesi-ukrayinki-na-2020-2024>. У місії університету наголошено на формуванні високоосвіченої, національносвідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості, здатної незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства, що відбито в ОНП 2016 та 2020 рр. На сайті Університету наявна сторінка відділу аспірантури, докторантури та наукового стажування <https://eenu.edu.ua/uk/structure/viddil-aspiranturi-doktoranturi-ta-naukovogo-stazhuvannya>, де розміщено Положення про відділ, процедуру вступу до аспірантури, освітньо-наукові програми <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/osvitno-naukovi-programy/> тощо. ОНП 2020 р. (порівняно з ОНП 2016 р.) має чітко визначену своєрідність, унікальність, власний «фокус», зосереджений на підготовці фахівців з українсько-польських відносин XX – початку XXI ст., що відрізняє її від подібних ОП за спеціальністю 032 Історія та археологія, актуалізує її функційне навантаження на ринку фахівців, ураховуючи регіональний контекст.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У ході робочих зустрічей зі стейкхолдерами експертною групою було встановлено дотичність здобувачів вищої освіти, випускників програми, роботодавців, академічної спільноти до формування цілей та програмних результатів

навчання освітньої програми. Так, встановлено, що здобувачі вищої освіти беруть участь у засіданнях кафедр, на яких відбувалися обговорення ОП. На зустрічі була присутня випускниця аспірантури Юлія Пасічник (викладач Луцького кооперативного коледжу Львівського торговельно-економічного університету), яка підтвердила високу якість підготовки за даною ОП, вказала на доцільність і перспективність такої підготовки, а також засвідчила, що у потенційних випускників ОП є реальні шанси працевлаштування завдяки змістовій частині освітньо-наукової програми. Роботодавці підтвердили свою активну участь у зустрічах з представниками університету щодо спільного обговорення програми та доцільність її існування. Роботодавцями, зокрема, М. М. Кучерепою, П. А. Рудецьким, О. Чубарою, В. Вакіним, О. В. Цвек надано позитивні рецензії на ОП, які розміщені у відкритому доступі на сайті університету <https://ra.eenu.edu.ua/2019-istoriya-ta-arheologiya-032/>. Роботодавці акцентували увагу на тому, що ОП була розміщена на сайті університету, тому кожен з бажаючих мав змогу висловити рекомендації щодо її вдосконалення. Крім того, на зустрічі зі здобувачами та представниками студентського самоврядування Лариса Макарчук – голова Ради молодих вчених університету підтвердила, що всі бажаючі можуть заповнити Google-форму щодо вдосконалення ОП, відомості з якої аналізуються гарантом ОП (закладка Громадське обговорення ОП, наявність Анкети для пропозицій <https://eenu.edu.ua/uk/gromadske-obgovorennya-opp>). До складу Ради молодих вчених входять і аспіранти даної ОП (зокрема, Юрій Велінець). Мета ОП сформульована відповідно до траєкторії запитів стейкхолдерів, їхньої позиції у визначенні траєкторії освітнього складника ОП. Окрім того, здобувачі були долучені до оцінки якості ОП шляхом проведення опитувань щодо загальних вражень від навчання в аспірантурі; задоволеності рівнем викладання дисциплін за ОП тощо <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Rezultaty-opytuvannya-aspirantiv.pdf>. Поряд із цим, експертною групою встановлено, що виявлення та врахування позицій і потреб стейкхолдерів загалом є не задокументованим.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У меті освітньо-наукової програми, її програмних результатах навчання враховано особливості розвитку спеціальності 032 Історія та археологія, що гарантоване підготовкою викладача з креативним і критичним мисленням, здатного ставити наукову проблему та самостійно знаходити шлях її вирішення, адаптованого до умов освітніх закладів різних типів, здатного виступати експертом в українсько-польських відносинах. ОП забезпечує поглиблено-спеціалізовану підготовку аспірантів у галузі гуманітарних наук та спеціалістів вузького напрямку: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки є найбільшим і єдиним закладом освіти в регіоні, який готує істориків-фахівців з українсько-польських відносин. Потреби сучасного ринку праці враховані через активний діалог з регіональними закладами: Адміністрація історико-культурного заповідника у м. Луцьку, Волинська Православна Богословська Академія, Волинська обласна державна адміністрація, Волинський краєзнавчий музей, Луцький педагогічний коледж, Державний архів Волинської області, Луцький національний технічний університет та ін. Даний аспект додатково був підтверджений під час зустрічей ректором університету, гарантом ОП, роботодавцями. Поряд із цим, експертній групі не вдалося пересвідчитися у конкретному врахуванні досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання за ОП. Зокрема, гарант ОП Л. В. Стрільчук і завідувач відділу аспірантури М. Б. Філіпович указували лише на факт врахування регіонального аспекту (що було запозичено з досвіду університетів Черкас, Рівного) та факт звуження предметної області ОП до українсько-польських відносин ХХ – початку ХХІ ст. (в ОП 2020 р.), що практикується в освітніх програмах закордонних закладів освіти, зокрема польських вузів (без конкретизації, яких саме). Отже, мета ОП та ПРН враховують тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарту вищої освіти освітньо-наукового ступеня (доктор філософії) спеціальності 032 Історія та археологія на сьогодні немає. Мета, орієнтація і програмні результати навчання ОП загалом відповідають вимогам 8 (9) кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій, оновленої згідно Постанови Кабінету Міністрів України 25.06.2020 р., № 519 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>. Увесь обсяг заявлених компетентностей та програмних результатів навчання відповідають завданням підготовки здобувача третього (освітньо-наукового) рівня освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП повністю корелює зі Стратегією розвитку Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки на 2020-2024 рр., її спрямованість актуалізує підготовку спеціалістів у вузькому напрямку – істориків-фахівців з

українсько-польських відносин (в редакції ОНП 2020 р.), що повною мірою відповідає запитам і потребам регіону. ОНП має власний «фокус», неповторюваний у межах регіону. Чітко виписаний регіональний контекст ОНП під час формулювання цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Стейкхолдери не завжди мають реальний вплив на процеси перегляду та вдосконалення ОНП: така взаємодія виявляється лише у формі поінформування (здобувачі вищої освіти) чи на рівні підписання угод про співпрацю (роботодавці). Рекомендуємо: включити до робочих груп з обговорення та вдосконалення ОНП (окрім викладачів кафедр) найбільш активних здобувачів вищої освіти, представників роботодавців (та інших стейкхолдерів), які на систематичних зустрічах робочих груп вноситимуть реальні пропозиції щодо змін і оновлення освітніх програм; вести протоколи засідань робочих груп.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на те, що освітньо-наукова програма «Історія та археологія» загалом відповідає підкритеріям 1.1, 1.3, 1.4, однак не повною мірою дає змогу встановити відповідність урахування позицій та потреб стейкхолдерів цілям освітньої програми та програмним результатам навчання (підкритерій 1.2), експертна група оцінює критерій 1 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОНП «Історія та археологія» становить 49 кредитів ЄКТС, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах)» (уточнена й доповнена (23.04.2019 р. № 283). Наявні 49 кредитів навчальних планів 2016 та 2020 рр. включають усі чотири обов'язкові компоненти: 1) дисципліни зі спеціальності («Історія українсько-польських взаємин у європейському контексті (II пол. XX – початок XXI ст.)», «Дискусійні питання українсько-польських відносин першої половини XX століття: історія та історична пам'ять» (з навчального плану 2020 р.), «Сучасні методи викладання у вищій школі», педагогічна практика), – що становить 17 кредитів ЄКТС (при нормі не менше 12); 2) дисципліни загальнонаукового (філософського) блоку («Філософія та методологія науки») – 6 кредитів ЄКТС (при нормі 4-6); 3) блоку універсальних навичок науковця («Планування та стандарти наукової діяльності», «Промоція наукового продукту та управління проектами») – 6 кредитів ЄКТС (при нормі не менше 6); 4) мовного блоку («Іноземна мова») – 8 кредитів ЄКТС (при нормі 6-8). Поряд із цим, ЕГ на зустрічі отримала від завідувача відділу аспірантури та докторантури М. Б. Філіпович інформацію про те, що в червні 2020 р. на Вченій раді університету прийнято рішення про збільшення обсягу освітньої програми до 55 кредитів ЄКТС (норма 30-60 кредитів ЄКТС).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП (2016 та 2020 рр.) має чітку структуру. Включені до ОНП освітні компоненти становлять логічну взаємопов'язану систему. Освітні компоненти (цикл нормативної частини (загальні компетентності аспіранта), цикл професійної наукової підготовки (фахові компетентності аспіранта), цикл практичної підготовки та науковий компонент дають змогу досягти поставленої мети і програмних результатів навчання, які корелюють із наявним переліком навчальних дисциплін. Програмні результати навчання підпорядковані ідеї надання спеціальних знань та професійної підготовки у сфері гуманітарних наук, необхідних для проведення наукового дослідження і подальшої професійно-наукової діяльності, що становить «фокус» освітньо-наукової програми. Навчальні плани різних років, наявні на сайті ЗВО, цілком корелюють з ОНП Історія та археологія відповідного року. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів робить логічним досягнення програмних результатів навчання, що відбито в

наявних матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми (таблиця 3) та матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми (таблиця 4) (ОНП 2020 р.). Кожний програмний результат навчання належним чином охоплений змістом ОНП. Констатовано, що програмні результати навчання забезпечені, в першу чергу, за рахунок обов'язкових дисциплін. Відповідно до п. 27 Постанови КМУ № 261 (від 23.03.2016) в ОНП реалізовані усі чотири рівні набуття компетентностей із внутрішнім дотриманням виділених кредитів ЄКТС на кожний із них. Експертна група детально проаналізувала робочі програми циклу нормативних дисциплін <https://ra.eenu.edu.ua/2016-2018-navchalni-roky/>; <https://ra.eenu.edu.ua/2019-2020-navchalnyj-rik/> і циклу професійної наукової підготовки <https://ra.eenu.edu.ua/2016-2/>; <https://ra.eenu.edu.ua/2019-istoriya-ta-arheologiya-032/>, викладені на сторінці відділу аспірантури та докторантури. З'ясовано, що частина робочих програм укладена за застарілими рекомендаціями (відсутні конкретизація напрямів та обсягів самостійної роботи, засоби діагностики результатів навчання, форми контролю, методи навчання тощо, потребують оновлення списки рекомендованої літератури), тоді як існує методичний лист МОН 2018 р., у якому запропоновано оновлений алгоритм складання робочих програм навчальних дисциплін.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Порівняно з ОНП 2016 р., предметною областю якої була Історія та археологія, зміст освітньої складової в ОНП 2020 р. було звужено до «Українсько-польських відносин ХХ – початку ХХІ століть» (галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 032 Історія та археологія). Поряд із цим в ОНП 2020 р. «Українсько-польські відносини ХХ – початку ХХІ століть» визначаються як назва освітньої-наукової програми і як спеціалізація. Рекомендуємо конкретизувати даний аспект. Зміст освітньої складової ОНП 2020 р. було розширено рядом відповідних навчальних дисциплін (напр., «Історія українсько-польських взаємин у європейському контексті (II пол. ХХ – початок ХХІ ст.)», «Дискусійні питання українсько-польських відносин першої половини ХХ століття: історія та історична пам'ять») і розширено перелік вибіркових дисциплін.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура освітньо-наукової програми передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувача доктора філософії: відповідно до навчальних планів 2016 та 2020 рр. (плани додаються), на вибіркові дисципліни відведено 18 кредитів – 30,6 % (при нормі не менше 25 %). ЕГ на резервній зустрічі було уточнено інформацію з відомостей самооцінювання про те, що «здобувач вивчає навчальний план та згідно ОНП обирає із переліку вибіркових дисциплін дві дисципліни із циклу професійної підготовки та дві дисципліни із циклу загальної підготовки». Так, гарант ОП і завідувач відділу аспірантури та докторантури повідомили, що студенти обирають три дисципліни з нормативного циклу та дві дисципліни з циклу професійної наукової підготовки, а відомості самооцінювання були подані з технічною помилкою. На сайті ЗВО розміщене Положення про вивчення вибіркових дисциплін в аспірантурі та поза аспірантурою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, затверджене Вченою радою університету 26.09.2019 р., протокол № 13 <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/normativno-pravova-baza/>. Крім того, п. 28 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Polozhennya-pro-pidgotovku-zdobuvachiv.doc.pdf> аспірантам надається право «вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційної роботи». Проте, як підтвердили самі здобувачі, а також завідувач відділу аспірантури та докторантури, практики вибору навчальних дисциплін з інших рівнів вищої освіти на даній ОНП не було. Здобувачі вищої освіти можуть обирати навчальні дисципліни, сформовані у каталог вибіркових дисциплін, розміщений на сайті <https://ra.eenu.edu.ua/2019-istoriya-ta-arheologiya-032/>, що цілком відповідає нормам Закону України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої статті 62). У згаданому Положенні міститься зразок заяви на вибір дисциплін. Представлені на запит ЕГ індивідуальні навчальні плани аспірантів підтверджують вивчення ними вибіркових дисциплін. Поряд із цим, ЕГ відмічено, що у циклі професійної наукової підготовки аспіранти мають можливість обирати одну дисципліну з запропонованого переліку та одну дисципліну з магістерської програми, що, певним чином, звужує вибір (особливо для тих аспірантів, які вже навчалися в магістратурі університету). Тому ЕГ рекомендує даний вибір дисциплін зробити наскрізним: або одна дисципліна з загального переліку та одна з магістерської програми, або дві дисципліни з загального переліку. Також наскрізним має бути вибір дисциплін із переліку вибіркових дисциплін циклу загальної підготовки.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітньо-наукова програма та навчальний план передбачають практичну підготовку в обсязі 2 кредитів ЄКТС, 60 год. Організація педагогічної практики регламентується Положенням про педагогічну практику аспірантів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i->

doktorantury/normatyvno-pravova-baza/. На сторінці відділу аспірантури та докторантури розміщено робочу програму педагогічної практики здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня доктора філософії за всіма спеціальностями усіх форм навчання <https://ra.eenu.edu.ua/2019-2020-navchalnyj-rik/>. У межах ОНП присутня навчальна дисципліна «Сучасні методи викладання у вищій школі», вивчення якої дозволяє аспірантам опанувати компетентності, необхідні для майбутньої викладацької діяльності. Як з'ясувалося після аналізу наказів про практику (зокрема, 2020 р.), її терміни припали на червень і вересень 2020 р., що накладається з термінами проведення сесії для аспірантів, та відсутність аудиторних занять у керівників практики. Під час зустрічі з аспірантами з'ясовано певну незручність для них відсутності чіткої регламентації завдань практики (здобувачі називали різну кількість проведених ними лекційних та семінарських годин). Крім того, експертною групою зафіксовано невідповідність обсягу завдань практики: у відповідному Положенні 30 год. відведено на навчально-методичну та наукову роботу і 30 год. – на аудиторне навантаження; а в робочій програмі – 40 год. – навчально-методична та наукова робота і 20 год. – аудиторне навантаження. У зв'язку з цим ЕГ рекомендує визначити терміни проведення педагогічної практики, переглянути і чітко регламентувати навчальне навантаження та обсяг інших видів робіт для аспірантів-практикантів, а також збільшити обсяг педагогічної практики, як мінімум, до 3 кредитів ЄКТС.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування soft skills відбувається в процесі навчання, зокрема, через вивчення таких обов'язкових освітніх компонентів як «Філософія та методологія науки», «Іноземна мова», «Планування та стандарти наукової діяльності», а також у процесі проходження практичної підготовки (див. навчальні плани 2016 та 2020 рр.). Набуття навичок комунікації, лідерства, командної роботи, здатності брати на себе відповідальність підтвердили й роботодавці, в установах яких працюють випускники даної ОНП.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійного стандарту на сьогодні немає.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми регламентований Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти у СНУ імені Лесі Українки <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Polozhennya-pro-pidgotovku-zdobuvachiv.doc.pdf>. Згідно навчального плану 2016 рр. обсяг аудиторного навантаження у цілому складає 636 год. (для очної) та 318 год. (для очної вечірньої), обсяг самостійної роботи – 834 год. (для очної) та 1152 год. (для очної вечірньої форм навчання), що знаходиться у рекомендованих межах (від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу аспіранта). Аудиторне навантаження дисциплін повинно бути не меншим, ніж 1/4 від загального освітнього навантаження, визначеного для конкретної навчальної дисципліни. Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, повинен становити не більше, ніж 3/4 загального обсягу навчального часу для конкретної навчальної дисципліни. Фактичне навантаження здобувачів по конкретних навчальних дисциплінах знаходиться у відповідних межах. На фокус-групі зі здобувачами членами ЕГ з'ясувалося, чи повною мірою аспіранти опановують відведений обсяг самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни і чи проводять з ними опитування щодо реальних можливостей опанування і засвоєння СР. Аспіранти дали ствердну відповідь, зазначивши, що опитування, у тому числі і з даного питання, проводяться два рази на навчальний рік. На зустрічі з академічним персоналом НПП підтвердили, що завдання з самостійної роботи аспіранти здають у визначений викладачами день і час; крім того, малокомплектні групи аспірантів (з 3-4 осіб) дозволяють перевірити обсяг СР. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного ОК, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації ОП, а також питомої ваги в навчальному процесі семінарських занять. З погляду ЕГ і у зв'язку з тим, що аудиторні години аспірантів часто відпрацьовуються у формі індивідуальних консультацій, рекомендовано конкретизувати і деталізувати завдання для самостійної роботи у робочих програмах (або силабусах) (для прикладу, у робочій програмі навчальної дисципліни «Філософії і методології науки», оприлюдненій на сайті <https://ra.eenu.edu.ua/2019-2020-navchalnyj-rik/>, яка складається з 6 кредитів ЄКТС, з яких 116 год. відводиться на самостійну роботу (для очної) та 148 год. (для очної вечірньої форм навчання), міститься перелік усього лише з 10 тем). Загалом, обсяг ОНП реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів та сприяє досягненню цілей та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОНП «Історія та археологія» на сьогодні дуальної форми освіти не передбачає. Наразі в Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки відсутня практика впровадження дуальної форми освіти, але підготовлений і оприлюднений для обговорення відповідний проєкт <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/978/59104fd550e1aa1979694a4f9acfbdb9b.pdf>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг і зміст освітньо-наукової програми «Історія та археологія» відповідає вимогам чинного законодавства. Компоненти логічно пов'язані. Структура освітньо-наукової програми передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувачів вищої освіти. Процедура вибору дисциплін загалом є чіткою та зрозумілою. В ОНП 2020 р. суттєво збільшено перелік дисциплін для вибору порівняно з ОНП 2016 р.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Робочі програми навчальних дисциплін укладені за застарілими рекомендаціями (відсутні конкретизація напрямів та обсягів самостійної роботи, засоби діагностики результатів навчання, форми контролю, методи навчання тощо; потребують оновлення списки рекомендованої літератури). Рекомендуємо: оновити згідно останніми методичними рекомендаціями робочі програми навчальних дисциплін або розробити силабуси, в яких, окрім іншого, деталізувати завдання для самостійної роботи. Процедура вибору дисциплін здобувачами вищої освіти потребує незначного корегування. Рекомендуємо: вибір дисциплін циклу професійної наукової підготовки зробити наскрізним, давши можливість аспірантам обирати або одну дисципліну з загального переліку та одну з магістерської програми, або дві дисципліни з загального переліку. Обсяг і терміни практичної підготовки не повною мірою відповідають необхідним нормам. Рекомендуємо: визначити терміни проведення педагогічної практики окремо від теоретичного навчання, переглянути і чітко регламентувати навчальне навантаження та обсяг інших видів робіт для аспірантів-практикантів, а також збільшити обсяг педагогічної практики, як мінімум, до 3 кредитів ЄКТС.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на те, що ОНП відповідає законодавчим вимогам, здобувачі вищої освіти третього рівня мають можливість формувати власну освітню траєкторію, здобувати «soft skills», практичні компетентності, а університет має реалістичний план щодо усунення недоліків, експертна група оцінює критерій 2 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/vstup-do-aspirantury/pravyla-pryjomu-do-aspirantury/>. Вони розроблені відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020 році та затвердженні Вченою радою університету. До вступу допускаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). Під час конкурсного відбору зараховуються результати вступного іспиту зі спеціальності та іноземної мови (за наявності сертифікату TOEFL, International English Language Testing System, або Cambridge English Language Assessment особа звільняється від вступного іспиту, а сертифікат прирівнюється до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом). У правилах прийому прописана можливість апеляції на результати вступних випробувань та право на першочергове зарахування. Вступ до аспірантури здійснюється за програмою вступного іспиту <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/vstup-do-aspirantury/programs-entrance-aspirants/>, втім, ЕГ звернула увагу, що на сайті розміщено застарілу програму 2016 року.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОНП «Історія та археологія» враховують особливості ОНП під час вступного іспиту зі спеціальності, який базується на основі ОС «магістр» зі спеціальності 032 Історія та археологія. Інших особливостей під час вступу на ОНП «Історія та археологія» правилами прийому не передбачено.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регламентує Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу СНУ імені Лесі Українки <https://ed.eenu.edu.ua/documents/download/919>. Вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу. У положення зазначено, що основними видами академічної мобільності є ступенева та кредитна мобільність, прописано порядок реалізації програм академічної мобільності та процедура визнання результатів навчання. Під час реалізації ОНП «Історія та археологія» практики застосування вказаних правил не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки немає документу, який містить правила визнання результатів, отриманих у неформальній освіті. Відповідно такої практики не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

В університеті правила прийому на навчання є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті. Під час вступу на ОНП «Історія та археологія» враховується її особливість. В університеті наявні чіткі та зрозумілі правила визнання результатів, отриманих під час академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано розробити документ, який містить процедуру визнання результатів, отриманих під час неформальної освіти. Необхідність оновити програму вступного іспиту в аспірантуру за спеціальністю 032 «Історія та археологія», вказати форму проведення та критерії оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП «Історія та археологія» загалом відповідає підкритеріям 3.1, 3.2, 3.3, проте відсутність визначених чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті під критерію 3.4 дає змогу оцінити експертній групі критерій 3 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня регулює «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у СНУ імені Лесі Українки» <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/normativno-pravova-baza/>. Навчання здобувачів третього рівня вищої освіти здійснюється заочною (денною та вечірньою) формою навчання. Освітній процес на ОНП реалізується через навчальні заняття, самостійну роботу, практичну підготовку, контрольні заходи. В ЗВО наявне «Положення про вивчення вибірових дисциплін в аспірантурі та поза аспірантурою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки». Основними видами навчальних занять є: лекція, практичне (семінарське), індивідуальне заняття, консультація. Відповідно до Таблиці 3 основними методами навчання для всіх дисциплін визначені лекції та практичні заняття. Під час роботи фокус-групи з викладачами було з'ясовано, що заняття з вибірових дисциплін професійної підготовки проводяться у вигляді індивідуальних консультацій, оскільки групи здобувачів малокомплектні і таку форму занять регламентує наказ ректора про затвердження норм часу <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/980/73f279d3cacf052cac1e2228bef9e90.pdf>. На запит експертної групи про опитування здобувачів щодо визначення рівня їх задоволеності методами навчання та викладання гарант ОНП надала оновлену інформацію щодо опитувань здобувачів: 75% із них задоволені рівнем викладання дисциплін на ОНП <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Rezultaty-opytuvannya-aspirantiv.pdf>. Під час інтерв'ю аспіранти зазначили, що форми і методи навчання відповідають студентоцентрованому підходу, принципам академічної свободи та цілком задовольняють їх; у стосунках з викладачами наявні допомога та врахування наукових зацікавленостей аспірантів, забезпечується наставництво і підтримка з боку наукових керівників. Під час карантину заняття відбувалися переважно через відео конференції на платформі Zoom. Разом з тим з'ясувалося, що аспіранти не знають про університетську дистанційну платформу та можливості дистанційної освіти на відкритих освітніх платформах, які можна використовувати в навчальному процесі.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Відповідно до «Положення про організацію навчального процесу в СНУ імені Лесі Українки» <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/780/8980928897ea7017df870105e47493f5.pdf> інформаційне забезпечення навчального процесу передбачає формування робочої програми навчальної дисципліни. Вимоги до структури робочої програми наведені в Пояснювальній записці до складання програми навчальної дисципліни <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/673/e70ed9ccd97f500789bea2ca0f5fa34c.pdf>. Експертна група звернула увагу гаранта на необхідність модернізувати робочі програми, оскільки вони не відповідають методичним рекомендаціям МОН України 2018 року щодо структури робочих програм та містять не всю необхідну інформацію. Під час зустрічі з викладачами було з'ясовано, що в університеті розпочалася розробка силабусів з усіх навчальних дисциплін для здобувачів вищої освіти та розроблені рекомендації щодо їх змісту та форми <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/984/611a6da07f2994b8e62e42c082d99f1b.pdf>. Робочі програми навчальних дисциплін для здобувачів третього рівня вищої освіти розміщуються на сайті університету у розділі «Аспірантура» ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/vstup-do-aspirantury/robochi-navchalni-programy-spetsialnosti/ і є доступними для здобувачів. Під час інтерв'ю з аспірантами було з'ясовано, що інформацію щодо цілей, змісту, результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання вони отримують вчасно – як на сайті з робочих програм, так і від викладачів під час першого заняття.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень у ЗВО під час реалізації ОНП виступає у різноманітних формах. Насамперед таке поєднання виникає внаслідок специфіки третього рівня вищої освіти, який передбачає навчання та наукові дослідження як обов'язкові складові. Отриманні в освітній складовій знання та результати навчання аспіранти можуть застосовувати у власних наукових дослідженнях. На формування дослідницьких навичок направлені в першу чергу дисципліни загального циклу, як обов'язкові («Планування та стандарти наукової діяльності»), так і вибірові («Промоція наукового продукту та управління проектами», «Сучасні інформаційні технології»). При вивченні курсу «Іноземна мова» передбачено підготовку статей, тез та анотацій англійською мовою. Більшість дисциплін вибірового циклу спрямовані на вдосконалення навичок пошуку, опрацювання, аналізу наукової інформації, у тому числі і по темах наукових досліджень аспірантів. Результати своєї наукової діяльності аспіранти можуть презентувати на під час виступів на конференціях (в університеті проводиться щорічний Фестиваль науки, Міжнародна науково-практична конференція аспірантів і студентів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» та інші) та на сторінках фахових видань, що видаються в ЗВО («Літопис Волині», «Науковий вісник СНУ імені Лесі Українки. Серія: Історичні науки»).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до «Положення про організацію навчального процесу у СНУ імені Лесі Українки» <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/780/8980928897ea7017df870105e47493f5.pdf> програма навчальної дисципліни складається викладачем, який читає курс, обговорюється та затверджується на засіданні відповідної кафедри, схвалюється науково-методичною комісією факультету та науково-методичною радою Університету, затверджується проректором з навчальної роботи та рекрутації. У травні 2020 р. розпочата підготовка силабусів з усіх навчальних дисциплін. Під час роботи фокус-групи з викладачами було з'ясовано, що оновлення змісту освіти відбувається за ініціативою викладачів, які використовують під час викладання результати останніх власних досліджень та студій вітчизняних і закордонних колег, також враховується досвід, отриманий викладачами під час стажування та співпраці з колегами в провідних ЗВО регіону та України. Під час резервної зустрічі експертна група звернула увагу гаранта та викладачів на необхідність більш ґрунтовно прописувати в робочих програмах форми і методи навчання, види та зміст самостійної роботи, особливо враховуючи той факт, що в університеті в малокомплектних групах практикується проведення аудиторних занять у вигляді індивідуальних консультацій.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності СНУ імені Лесі Українки є одним із пріоритетних напрямів відповідно до Статуту та Програми розвитку Університету. Міжнародна мобільність викладачів та аспірантів регулює «Положення про наукове стажування аспірантів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах в Україні та за кордоном» <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/normativno-pravova-baza/> ЗВО входить до Консорціуму українських і Варшавського університетів <https://inter-dep.eenu.edu.ua/konsorcjum-universytetu-warszawskiego-i-universytetow-ukrainskich/>, Балтійсько-українського академічного консорціуму <https://inter-dep.eenu.edu.ua/baltic-ukrainian-academic-consortium/>, Східноєвропейської мережі університетів <https://inter-dep.eenu.edu.ua/wschodnioeuropejska-siec-universytetow/>. З метою входження Університету у європейський освітній простір викладачі, що забезпечують виконання ОНП, пройшли стажування у іноземних ЗВО, які є партнерами СНУ імені Лесі Українки <https://inter-dep.eenu.edu.ua/partner-universities/>. Для аспірантів є доступні стипендіальні програми https://inter-dep.eenu.edu.ua/for_students_and_staff/%D1%81%D1%82%D1%83%Do%B4%Do%B5%Do%BD%D1%82%Do%Bo%Do%BC-%D1%82%Do%Bo-%Do%Bo%D1%81%Do%BF%D1%96%D1%80%Do%Bo%Do%BD%D1%82%Do%Bo%Do%BC/ та програма академічної мобільності «Erasmus+» <https://eenu.edu.ua/uk/articles/erasmus+>, зокрема по 2022 рік діє проєкт «Кафедра Жана Моне студії Європейського Союзу» за програмою ЄС «Еразмус+» <https://konkurent.in.ua/publication/53034/erasmus-na-bazi-shidnoeropeyskogo-natsionalnogo-universitetu-diyatime-noviy-proekt/>

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Здобувачі володіють зрозумілою інформацією про цілі, зміст, форми та методи навчання, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах окремих освітніх компонентів; мають можливості публікувати наукові статті в фахових журналах та брати участь в академічній мобільності, тим самим поєднуючи навчання з науковими дослідженнями. На високому рівні перебуває наукова робота аспірантів та викладачів. ЗВО має тісні контакти з українськими та європейськими ЗВО (особливо з польськими), що позитивно впливає на академічну мобільність науково-педагогічних працівників та здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано модернізувати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема, форми робочих програм навчальних дисциплін; проводити презентації вибіркокових дисциплін; проводити в малокомплектних групах аудиторні заняття у тих формах, які визначені навчальним планом; регулярно оприлюднювати на веб-сайті ЗВО методологію та результати опитувань щодо навчання і викладання за ОНП. Також рекомендовано використовувати університетську платформу дистанційного навчання для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на те, що форми та методи навчання і викладання в цілому сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, учасники освітнього процесу вчасно отримують всю необхідну інформацію, а ЗВО прагне вдосконалювати та модернізувати методичне забезпечення, експертна група оцінює критерій 4 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Інформація про форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти наявні в низці документів ЗВО. В «Положенні про організацію навчального процесу в Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки» <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/780/8980928897ea7017df870105e47493f5.pdf> визначаються п.3.10, де наведено види та критерії оцінювання, визначаються форми поточного, модульного та підсумкового контролів. В університеті також діють «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки» <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/828/fb5916577608coba33a7abcab848b3ba.pdf>, «Положення про організацію і проведення підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування» http://cit.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/TESTING_pol.pdf. Ці документи забезпечують чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, але направлені на здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів третього рівня вищої освіти, у тому числі і освітньої складової, визначає «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у СНУ імені Лесі Українки» <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/normativno-pravova-baza/>. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом відображення відповідної інформації в робочих програмах навчальних дисциплін загального циклу та вибіркового циклу дисциплін, які забезпечують спеціальність 032 Історія та археологія та розміщені на сторінці відділу аспірантури <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/vstup-do-aspirantury/robochi-navchalni-programy-spetsialnosti/>. Під час інтерв'ю з викладачами було з'ясовано, що система контрольних заходів передбачає кількісні та якісні критерії оцінювання, а аналіз інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання здійснюється відділом аспірантури та науково-методичною радою факультету. Під час роботи фокус-групи зі студентами було з'ясовано, що інформація про навчальну дисципліну, форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів вищої освіти усно під час першої лекції, а також вони можуть ознайомитися з цією інформацією в робочих програмах навчальних дисциплін. Опитування щодо достатності інформації про контрольні заходи різних навчальних дисциплін серед аспірантів не проводилося, але за їх словами система контрольних заходів для них є чіткою і зрозумілою.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти ОНП 032 «Історія і археологія» для третього (освітньо-наукового) рівня відсутній. ОНП та навчальний план передбачають освітню та наукову складові. Освітню складову визначає навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD), який включає навчальні дисципліни загальним навантаженням 49 кредитів. ПНН передбачає дисципліни двох циклів: загальноосвітньої підготовки (обов'язкові дисципліни, які викладають для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії усіх ОНП; циклу професійної підготовки (обов'язкові та вибіркові (не менше як 25 % від загальної кількості кредитів)). Наукова складова ОНП передбачає атестацію здобувачів третього рівня освіти шляхом публічного захисту дисертації в спеціалізованій вченій раді. Форми та порядок проведення атестації визначає розділ 2 «Права та обов'язки аспірантів та докторантів» «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у СНУ імені Лесі Українки» та «Положення про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки» <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/normativno-pravova-baza/>

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті діє низка Положень, які визначають процедуру проведення контрольних заходів, а також забезпечують об'єктивність екзаменаторів. Відповідно до нормативних документів контрольні заходи здійснюються у вигляді поточного та підсумкового контролю; підсумковий контроль у формі залків, екзаменів, захисту практики здійснюється відповідно до складеного розкладу залково-екзаменаційної сесії, який затверджується відділом аспірантури і докторантури та оприлюднюється за місяць до її початку на сайті університету <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/rozklad-zanyat/>. Процедура проведення контрольних заходів для окремих компонентів ОНП визначена у робочих програмах навчальних дисциплін, які розміщені у відкритому доступі на сайті університету <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/vstup-do-aspirantury/robochi-navchalni-programy-spetsialnosti/>. Згідно розпорядження проректора з навчальної роботи та рекрутації у 2020 р. розпочало розробку силабусів. Можливість оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів в ЗВО для студентів прописана в «Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів СНУ імені Лесі Українки», під час інтерв'ю викладачів було з'ясовано, що ті самі правила застосовуються і для аспірантів. Зокрема, у разі незгоди з процедурою чи результатами контрольних заходів аспірант має право у триденний термін з моменту оголошення результатів подати письмову апеляційну заяву на ім'я гаранта ОНП (коли йдеться про поточний контроль) або ректора (підсумковий чи комплексний контрольний захід). Для розгляду апеляційної заяви створюється апеляційна комісія з провідних фахівців університету відповідного профілю. В ЗВО немає нормативного документа, який би визначав процедуру запобігання та вирішення конфліктних ситуацій, але в університеті діє «Скринька довіри», якою можуть скористатися здобувачі всіх рівнів освіти. Випадків оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів здобувачами вищої освіти, випадків конфліктних ситуацій на ОНП не зафіксовано. Під час фокус-групи зі здобувачами з'ясовано, що всі вони обізнані з правилами проведення контрольних заходів, які є чіткими та зрозумілими, а процедура оцінювання є прозорою.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ЗВО діють нормативні документи, що містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, зокрема, «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників СНУ імені Лесі Українки» <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf> та «Положення про захист інтелектуальної власності у СНУ імені Лесі Українки» <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Polozhennya-pro-zahyst-IV-u-SNU-1.pdf>. З метою запобігання, поширення та виявлення академічного плагіату університет придбав право на використання системи Anti-Plagiarism для виконання аналізу документів на наявність плагіату <https://eenu.edu.ua/uk/articles/snu-imeni-lesi-ukrayinki-borotimetsya-z-plagiatom>. У 2018 році підписано Договір про співпрацю з ТзОВ "Антиплагіат" № 27-04/18/28У, яке і здійснює перевірку наукових робіт на плагіат. Випадків виявлення порушення академічної доброчесності на ОНП зафіксовано не було. Під час роботи фокус-груп було з'ясовано, що доступ до роботи в цій системі має вчений секретар спеціалізованої вченої ради, за два останні роки перевірено 5 дисертацій, із них 4 – за спеціальністю 07.00.01 Історія. Окрім того, статті, які подаються аспірантами для публікації у наукових виданнях, перевіряються рецензентами та редакційними колегами самих видань. Попередження плагіату в академічному середовищі університету здійснюється шляхом проведення комплексу різних профілактичних заходів, у тому числі і проведенням тематичних семінарів «Загальні засади академічної доброчесності та шляхи її забезпечення» за участю провідних науковців та представників компаній-партнерів <https://eenu.edu.ua/uk/articles/yaka-zh-vona-akademichna-dobrochesnist>. Під час інтерв'ю з аспірантами було з'ясовано, що питаннями щодо академічної доброчесності вони також обговорюють з науковими керівниками під час консультацій та під час навчальних курсів, зокрема, «Планування та стандарти наукової діяльності» та «Методологія наукових досліджень».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Чіткі, зрозумілі і прозорі форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Доступність та обізнаність усіх учасників освітнього процесу з процедурою проведення контрольних заходів. Підтримка питань академічної доброчесності на загально університетському рівні, проведення семінарів та включення відповідних тем до змісту робочих програм навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендовано оновити нормативну базу щодо організації навчального процесу, проведення поточного та підсумкового контролю, включивши відповідні розділи про здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; розробити Положення про політику та урегулювання конфліктних ситуацій в ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Оскільки правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу, форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОНП 032 «Історія та археологія» є чіткими та зрозумілими, в університеті визначено чіткі і зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, але відсутні нормативні документи, які регламентують процедуру врегулювання конфліктних ситуацій, експертна група оцінює рівень відповідності даного критерію рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Реалізація даної ОНП забезпечується викладачами кафедри всесвітньої історії та філософії та кафедри історії України факультету історії, політології та національної безпеки, кафедр іноземної філології, кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами, кафедри загальної педагогіки, кафедри української мови, кафедри вищої математики та інформатики. Академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які задіяні в реалізації ОНП, є достатньою для забезпечення реалізації програмних результатів навчання даної програми, про що свідчить інформація, надана в Таблиці 2 звіту самооцінювання: 1) 100% НПП, які забезпечують спеціальність, мають відповідний науковий ступінь та вчене звання, із них – 75% доктори наук; викладачі дисциплін, включених до блоку курсів за спеціальністю, на 90% представлені докторами історичних наук зі званням професора; 2) кваліфікація викладачів відповідно до спеціальності підтверджується сімома і більше видами та результатами професійної діяльності, що визначені у п.30 Ліцензійних вимог; 3) всі представники НПП, залучені до викладання, є кваліфікованими дослідниками наукового напрямку, про що свідчать їхні наукові публікації. Під час роботи фокус-груп із здобувачами та стейкхолдерами (випускниками) було з'ясовано, що всі аспіранти задоволені академічним та професійним рівнем викладачів та наукових керівників.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Відповідно до Положення про порядок та основні кваліфікаційні вимоги при призначенні (переведенні) на посади, яке діє в Східноєвропейському національному університеті імені Лесі України процедура конкурсного добору викладачів враховує професіоналізм як вимогу, на посади науково-педагогічних працівників обираються за конкурсом особи, які мають наукові ступені або вчені звання, а також особи, які мають ступінь магістра; рішення про призначення (переведення) на посади асистентів, старших викладачів, доцентів приймаються вченими радами факультетів, а рішення про призначення (переведення) на посади професорів приймаються вченою радою університету. Під час інтерв'ю з адміністративним персоналом начальником відділу кадрів було повідомлено, що 28 травня 2020 року рішенням вченої ради університету затверджені Типові форми контрактів на посади асистентів, старших викладачів, доцентів і професорів, а контракти заключаються строком від одного до п'яти років. При заключенні контракту обов'язково враховується рейтинг викладачів, який розраховується щорічно наприкінці навчального року за критеріями, що включають навчально-методичну, наукову та організаційну роботу викладачів, враховують міжнародне стажування. В Університеті розроблено та виставлено на обговорення проект нового Положення про рейтингове оцінювання науково-педагогічних представників http://cit.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Pol_v2_reitings.pdf. Результати рейтингу оприлюднюються на сайті університету http://cit.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/2018-2019_REITING.pdf. Під час зустрічей з викладачами та адміністрацією з'ясовано, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Основними потенційними роботодавцями для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня виступають навчальні та наукові заклади регіону - Коледж технологій, бізнесу та права СНУ імені Лесі Українки, Луцький педагогічний коледжу, Волинська Православна Богословська Академія, Волинський обласний краєзнавчий музей та інші установи, де вже працюють випускники аспірантури останніх 5 років О. Кузьмич, О.Ткачик, А.Фарина та аспіранти третього року навчання В.Дяченко та В.Фульмес. Під час роботи фокус-групи зі стейкхолдерами та викладачами було з'ясовано, що залучення потенційних роботодавців до реалізації ОНП є мінімальним. Така ситуація пояснюється тим фактом, що основним роботодавцем виступає Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, на кафедрах якого відбувається педагогічна практика здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, а керівниками практики виступають провідні фахівці кафедр – доктори та кандидати наук, які мають великий науково-педагогічний стаж. Гарантом ОП та зав.відділом аспірантури були представлені документи, що підтверджують проходження здобувачами практики в університеті – відповідні накази про практики та звітну документацію.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

За ініціативи керівництва університету та факультету для здобувачів різних рівнів вищої освіти та викладачів впродовж навчального року організуються зустрічі із професіоналами в галузі історії і археології. Впродовж 2019–2020 н.р. з лекціями для здобувачів-істориків виступили: професор історичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка М. Бармак, який провів відкриту лекцію на тему «Гібридна війна проти України: теорія, історія»; SMM-менеджера компанії InternetDevels М. Бурлака з лекцією на тему «SMM: як правильно працювати із соціальними мережами»; доктор історичних наук, проректор з наукової роботи Українського католицького університету І. Скочиляс. Інформація про відкриті лекції розміщується на сторінці у Фейсбукі <https://www.facebook.com/groups/382311232684645/permalink/513784366203997/> та на сайті університету <https://eenu.edu.ua/uk/articles/dotorknutisya-do-istoriyi>

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ЗВО діє система професійного розвитку, яка регулюється Положенням про підвищення кваліфікації <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/Polozhennya-pro-pidvyshhennya-kvalifikatsiyi.pdf> та «Положенням про наукове стажування аспірантів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах в Україні та за кордоном». Викладачі університету мають можливість підвищити свою викладацьку майстерність та розвинути наукову діяльність шляхом проходження стажування у різних організаціях й установах України та інших країн <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/stazhuvannya/>. В Колективному договорі між університетом та профспілковою організацією передбачається оплата відряджень та витрат, пов'язаних з захистом дисертацій. Завдяки міжнародним програмам стажування та участі в міжнародних грантах викладачі університету налагоджують спільну наукову діяльність з науковцями різних країн. Зокрема, гарант ОНП д. іст. наук Л. Стрільчук у 2016 р. пройшла стажування у Люблінській Вищій школі підприємництва та адміністрації (Республіка Польща), д. іст. наук О. Каліщук у 2018 р. – в Інститут історії Литви АНЛ (Литва) та у ЯдВашем (Ізраїль). Для забезпечення вмінь та навичок дистанційної роботи викладачами у ЗВО організовано навчальний курс в Moodle <http://194.44.187.60/moodle/>

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Починаючи з 2016 р. в університеті діє система стимулювання професійного розвитку. В Положенні про встановлення надбавок і доплат працівникам університету, яке розміщено в Колективному договорі між університетом і профспілковою організацією <https://eenu.edu.ua/uk/kolektivniy-dogovir-snu> в університеті передбачено такі види стимулювання НПП: 1) за результатами рейтингового оцінювання, за звання Почесного доктора наук, 2) за звання та використання в роботі іноземної мови, 3) за наукове звання, вчений ступінь, 4) за вислугу років. В ході зустрічі з адміністрацією ЗВО та адміністративним персоналом було з'ясовано, що у Змінах до Статуту Університету та в наказі про затвердження норм часу <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/980/73f279d3cacf052cac1e2228bef9e90.pdf> для НПП передбачено преміювання та/або зменшення годин навчального навантаження при плануванні обсягу навчального навантаження за наукові публікації у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, за ліцензування та підготовку до акредитації. Стимулювання викладацької майстерності НПП передбачає також організацію в університеті тренінгів, семінарів (з безкоштовною участю для викладачів), зокрема у 2019 р. організовано відкриті лекції голови Комітету Верховної Ради у закордонних справах Г. Гопко <http://www.golos.com.ua/article/316201> та зустріч Л. Івшиної з працівниками та здобувачами університету <https://eenu.edu.ua/uk/articles/larisa-ivshina-mi-buli-shlyahetnoyu-nasiiyeu-i-rovinni-stati-neyu-znovu> Моральною формою заохочення викладачів є університетські нагороди «Подяка ректора», «Нагрудний знак» та «Золота медаль Лесі Українки», умови отримання яких регулюються Положенням про заохочувальні відзнаки СНУ імені Лесі Українки http://cit.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Pol_v2_reitings.pdf

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

В університеті практикується прозорий конкурсний добір викладачів, проводиться щорічний рейтинг, що впливає на результати конкурсного добору. ЗВО надає всебічну підтримку викладачам в межах академічної мобільності, можливості стажування в провідних ЗВО України і зарубіжних партнерів, заохочує публікації наукових праць у виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендувати більш активно залучати роботодавців до реалізації ОНП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Експертна група виставляє рівень відповідності В, оскільки професійна та академічна кваліфікація викладачів, що забезпечують навчальний процес на ОНП «Історія та археологія» відповідає цілям ОНП та дозволяє досягти ПРН, конкурсний добір викладачів є прозорим, налагоджена співпраця з вітчизняними і закордонними ЗВО, підтримується професійний розвиток викладачів та викладацька майстерність, а недостатнє залучення роботодавців до освітнього процесу вважаємо несуттєвим недоліком.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічне забезпечення і ресурси навчально-наукової діяльності в цілому відповідають вимогам вищої школи. Матеріально-технічна база має розгалужену інфраструктуру навчальних корпусів, лабораторій, бібліотеки, спортивно-оздоровчих та соціально-побутових об'єктів, яка відповідає потребам сучасного освітнього процесу та доступна здобувачам. Необхідна інформація про матеріально-технічну базу університету знаходиться на сайті у відкритому доступі (Свідоцтва про право власності навчальних корпусів та гуртожитків, Інформація про загальну площу приміщень, що використовуються у навчальному процесі, Інформація про гуртожитки, Перелік нерухомого майна університету тощо) <https://eenu.edu.ua/uk/materialno-tehnicna-baza>. Функціонує студентське містечко <https://eenu.edu.ua/uk/structure/studentske-mistechko> – структурний підрозділ ЗВО, до якого входять гуртожитки. Бібліотека СНУ імені Лесі Українки <https://eenu.edu.ua/uk/structure/biblioteka-snu-imeni-lesi-ukrayinki> ; <http://library.eenu.edu.ua/> – це сучасний науковий, інформаційний, навчально-допоміжний та культурно-освітній структурний підрозділ. Це засвідчує як сторінка бібліотеки, так і екскурсія її залами, відображена у відеоролику, наданому експертній групі гарантом ОП. З 2011 р. працює інституційний репозитарій університету, який акумулює і зберігає електронні публікації та електронні версії документів створених працівниками та студентами СНУ імені Лесі Українки <http://esnuir.eenu.edu.ua/>. В бібліотеці є вільний доступ до наукометричних баз CambridgeUniversityPress, WebofSciencera Scopus, JSTORArchiveJournalstoщо. Функціонує Відділ технічних засобів навчання «Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування» <https://eenu.edu.ua/uk/structure/viddil-tehnicnih-zasobiv-navchannya-centr-innovacijnih-tehnologiy-ta-kompyuternogo>. Для здобувачів вищої освіти є вільний доступ до мережі Internetчерез Wi-Fi в усіх навчальних корпусах, бібліотеці та мультимедійне обладнання.Здобувачі користуються ліцензованим програмним забезпеченням, діє система електронного розкладу. Поряд із цим, опитування здобувачів вищої освіти, проведене на початку 2020 р., засвідчує доволі невисокі показники: на питання про задоволення рівнем організації праці та оснащенням робочих місць в університеті 41,7 % відповіли «так», 25 % – «ні», 33,3 % – «важко сказати»; на питання про рівень доступу до матеріально-технічних ресурсів та міжнародних баз даних, необхідних для реалізації наукових проєктів 8,3 % оцінили «дуже добрий», 41,7 % – «достатній», 33,3 % – «задовільний», 16,7 % – «незадовільний» https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScogf2H2PFsCYvRcf-XQa22gI_znKaFbSLVr_udnCNgNeVdWA/viewanalytics. Інформація на відео, слова гаранта, а також додаткове вивчення сайту університету дають можливість стверджувати, що фінансові та матеріально-технічні ресурси цілком забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами дистанційної експертизи та опитувань стейкхолдерів було встановлено достовірність поданої у відомостях про самооцінювання інформації щодо вільного та безкоштовного доступу викладачів та здобувачів вищої освіти до освітніх ресурсів. Усі викладачі та здобувачі вищої освіти мають безоплатний доступ до мережі Інтернет (безкоштовний доступ до мережі wi-fi забезпечений у всіх навчальних приміщеннях, де здійснюється реалізація даної програми), до ресурсів бібліотеки, у тому числі електронних, навчальної літератури на кафедрі. Зокрема, вони можуть дистанційно користуватися бібліотечними інформаційними послугами. Перелік платних послуг, які надаються ЗВО, чітко прописано у Реєстрі платних послуг, оприлюдненому на офіційному сайті <https://eenu.edu.ua/uk/reiestr-platnih-poslug>.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Членами ЕГ встановлено, що освітнє середовище загалом дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти. В ЗВО функціонує відділ охорони праці <https://eenu.edu.ua/uk/structure/viddil-ohoroni-praci>, на сторінці якого оприлюднено документацію з питань охорони праці. Встановлено, що освітнє середовище включає також і сформовані цінності академічної спільноти та практики соціальних взаємодій. В ЗВО діють нормативні документи, що містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, зокрема, «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників СНУ імені Лесі Українки» <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf> та «Положення про захист інтелектуальної власності у СНУ імені Лесі Українки» <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Polozhennya-pro-zahyst-IV-u-SNU-1.pdf>. Ректор університету підтвердив систематичне дотримання усіма членами академічного середовища етичних принципів, а начальник навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти. Н. В. Балабуха згадала, що наразі відбувається процес перегляду й оновлення Положення про академічну доброчесність. Діє чітка процедура запобігання та протидії корупції в університеті <https://eenu.edu.ua/uk/antikorupciyne-zakonodavstvo>. На сайті оприлюднено ряд локальних університетських актів, але ЕГ встановлено, що дані положення потребують оновлення та модернізації. Члени ЕГ пересвідчилися у фактах співпраці представників студентського самоврядування з адміністрацією ЗВО (через представницькі органи, зокрема, Наглядову раду та Раду молодих вчених університету). У ЗВО функціонує «Скринька довіри». Здобувачі засвідчили існування ідальні, спортивних майданчиків, спортзалу, різноманітних секцій, гуртків, тренінгів, а також можливість творчого розвитку здобувачів вищої освіти в позанавчальній діяльності. Функціонує Центр культури і дозвілля <https://eenu.edu.ua/uk/structure/centr-kulturi-i-dozvillya>, спортивно-оздоровчий табір «Гарт» <https://eenu.edu.ua/uk/structure/baza-praktik-taboru-gart-snu-imeni-lesi-ukrayinki>, Центр волонтерів <https://eenu.edu.ua/uk/structure/centr-volonteriv-shidnoievropeyskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-lesi-ukrayinki>.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На думку ЕГ, освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти є злагодженою, що забезпечено дієвими механізмами роботи ряду відділів і структурних підрозділів ЗВО. Дієвими є консультативна та інформаційна підтримка Відділу молодіжної політики та соціальної роботи <https://eenu.edu.ua/uk/structure/viddil-molodizhnoyi-politiki-ta-socialnoi-roboti>; Ради молодих вчених СНУ імені Лесі Українки <https://eenu.edu.ua/uk/rada-molodih-vchenih-shidnoievropeyskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-lesi-ukrayinki>. На веб-сайті оприлюднено контакти адміністрації та усіх структурних підрозділів ЗВО <https://eenu.edu.ua/uk/page/kontakti>, створено Блог Вченої ради <https://eenu.edu.ua/uk/blogs/blog-vchenoyi-radi>. Функціонує відділ зв'язків із громадськістю <https://eenu.edu.ua/uk/structure/viddil-zvyazkiv-iz-gromadskistyuu>. На зустрічі з ЕГ директор Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування Юлія Павленко підтвердила, що всі працівники, студенти й аспіранти університету мають корпоративну адресу. Інформаційну підтримку надає відділ аспірантури і докторантури. Аспіранти можуть звернутися з питаннями до викладачів, завідувачів кафедри, до керівництва факультету тощо. У разі потреби соціальної підтримки, психологічної чи матеріальної допомоги ЗВО розглядає можливість її надання. На сторінці відділу аспірантури та докторантури оприлюднено зразки заяв на відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами, на відпустку для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, на допуск до навчання після відпустки по догляду за дитиною <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/dokumentatsiya/>. Функціонує психологічна служба <https://eenu.edu.ua/uk/articles/psihologichna-sluzhba-snu-nadaie-bezkoshtovni-konsultaciyi>, працює Благодійний фонд «Освітній фонд імені Лесі Українки» <https://eenu.edu.ua/uk/page/blagodiyniy-fond-osvitniy-fond-imeni-lesi-ukrayinki>. Стосовно соціальної підтримки аспірантів на сайті відділу аспірантури і докторантури є інформація про державні премії, гранти і стипендії <https://ra.eenu.edu.ua/naukovi-zahody-ta-konkursy/grantovi-programy-stypendiyi-premiyi/>, міжнародні грантові та стипендіальні програми <https://ra.eenu.edu.ua/naukovi-zahody-ta-konkursy/grantovi-ta-stypendialni-programy/>,

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Членами ЕГ встановлено достовірність інформації, поданої у відомостях про самооцінювання ОНП, та засвідчено наявність на сайті університету наступних документів з фотоматеріалами: План-графік проведення ремонтних робіт для доступності маломобільних груп до будівель та акти прийняття в експлуатацію <https://eenu.edu.ua/uk/plan-grafik-robit-dlya-dostupnosti-malomobilnih-grup-do-budivel>, Технічний звіт про стан будівельних конструкцій щодо доступності для осіб з інвалідністю (зокрема, корпусів №№ 1, 3, 4, 8) <https://eenu.edu.ua/uk/tehnichnij-zvit-pro-stan-budivelnih-konstrukcij-shchodo-dostupnosti-dlya-osib-z-invalidnistyu>. Наявність пандусів у навчальних корпусах продемонстрована і в відеопрезентації матеріально-технічної бази ЗВО. У рамках університету функціонує Реабілітаційна клініка <https://eenu.edu.ua/uk/structure/reabilitaciyna-klinika-shidnoievropeyskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-lesi-ukrayinki>, основним завданням якої є організація і надання реабілітаційної допомоги амбулаторним пацієнтам із порушеннями опорно-рухового апарату. На ОНП наразі не навчаються особи з особливими освітніми потребами (проте на факультеті історії, політології та національної безпеки є такі приклади (ОКР «бакалавр» і «магістр», студент Б. Кравчук).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Експертна група перевірила політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій, які діють в університеті. Зокрема, правові вирішення конфліктних ситуацій регулюються юридичним відділом ЗВО <https://eenu.edu.ua/uk/structure/yuridichnij-viddil>. В Університеті функціонує Центр духовно-психологічної підтримки населення у стресових ситуаціях; психологічна служба <https://eenu.edu.ua/uk/articles/psihologichna-sluzhba-snu-nadaie-bezkoshtovni-konsultaciyi-tocho>, діяльність яких регламентується відповідними положеннями. До здобувачів вищої освіти відповідними структурними підрозділами, у тому числі відділом аспірантури та докторантури, доноситься інформація щодо різних видів дискримінації та її попередження; про відповідальність за корупційні дії щосеместрово повідомляється професорсько-викладацький склад. Під час зустрічей ізстейкхолдерами було підтверджено, що випадків дискримінації або корупції під час провадження освітньої діяльності за ОНП зафіксовано не було. Поряд із цим, як з'ясувалося, наразі у ЗВО узагалі відсутнє внутрішньо-університетське Положення про врегулювання конфліктних ситуацій. Як заповірила на зустрічі начальник навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти Н. В. Балабуха, розробка такого Положення запланована на період до 1 листопада 2020 р., що було визначено на Вченій раді університету у червні 2020 р. За словами фахівця, відсутність даного нормативного документу не означає відсутність самої процедури вирішення конфліктних ситуацій у стінах ЗВО (їхні механізми частково розкриті у Положенні про студентське самоврядування, Положенні про академічну мобільність). Крім того, планується вдосконалення Положення про академічну добросовісність у напрямку «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація» тощо, та ряд інших положень.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури, до наукометричних баз, бібліотечних ресурсів тощо. Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна, соціальна підтримка впроваджуються регулярно, активно; в ЗВО створена розгалужена система відділів, центрів та інших структурних підрозділів, механізми яких є дієвими та злагодженими. Створено освітнє середовище для осіб із особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У ЗВО відсутнє Положення про вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо (дані процеси частково регламентовані іншими локальними документами). Рекомендуємо розробити та запровадити в ЗВО Положення про вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на перераховані вище позитивні практики, сильні сторони в контексті матеріально-технічного забезпечення, інформаційної, соціальної, освітньої, організаційної підтримки, вільного доступу до ресурсів, а також слабких сторін (відсутність Положення про вирішення конфліктних ситуацій), експертна група вважає рівень відповідності критерію рівним В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Заклад вищої освіти не має нормативних документів, які регламентують процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм третього освітньо-наукового ступеня «доктор філософії». Перегляд ОНП у 2020 р. був зумовлений появою Методичних рекомендацій МОН України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. В результаті перегляду було зроблено акценти на українсько-польські відносини ХХ – початку ХХІ ст., що зумовило запровадження відповідних нових нормативних дисциплін «Дискусійні проблеми українсько-польських відносин першої половини ХХ століття: історія та історична пам'ять» та «Історія українсько-польських взаємин у європейському контексті (ІІ пол. ХХ – початку ХХІ ст.)». Відповідальними за впровадження та виконання постійного моніторингу і перегляду ОНП у подальшому є: група забезпечення ОНП, Відділ аспірантури та докторантури (<https://eenu.edu.ua/uk/structure/viddil-aspiranturi-doktoranturi-ta-naukovogo-stazhuvannya>), науковий відділ (<https://eenu.edu.ua/uk/structure/navchalniy-viddil>) та частково навчальний відділ, навчально-методичний відділ, відділ забезпечення якості вищої освіти.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучені до процесу перегляду ОНП шляхом участі у засіданнях кафедр, на яких відбувалися обговорення ОП; здобувачі входять до складу Ради молодих вчених (зокрема, Ю.Велінець), які під час зустрічей обговорюють освітні компоненти, що викладаються на ОНП, форми оптимізації навчального процесу тощо. Також, двічі на рік відбувається моніторинг аспірантів, який дозволяє виявити задоволеність освітньої та науковою складовою ОНП. Здобувачі ступеня доктора філософії входять до складу вченої ради Університету.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці безпосередньо залучені до процесу перегляду ОНП. Зокрема, до обговорення залучені: М. М. Кучерепа (редакційно-видавнича група «Науковий центр історичних студій Волині»), П. А. Рудецький (Державний історико-культурний заповідник у м. Луцьк), О. Чубара (Управління культури з питань релігій та національностей Волинської обласної державної адміністрації), В. Вакіний (Волинська православна богословська академія), О. В. Цвек (Луцький кооперативний коледж Львівського торговельно-економічного університету) надали позитивні рецензії на ОНП. Під час обговорення ОНП роботодавці мали змогу висловити рекомендації щодо її вдосконалення шляхом заповнення Google-форми, яка знаходилася на сайті університету.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЗВО та факультет підтримують зв'язки з випускниками, підтвердженням є те, що на сторінці <https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-istoriyi-politologiyi-ta-nacionalnoyi-bezpeki> є короткі відомості про знаних випускників. Збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників відбувається шляхом застосування практики відповідних інформаційних запитів до роботодавців та безпосередньо випускників.

Інструментом комунікації з випускниками є організація зустрічей випускників між собою та зустрічей з адміністрацією. Також, частина випускників працюють у підрозділах СНУ імені Лесі Українки.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ЗВО забезпечується навчально-методичним відділом забезпечення якості освіти. Для забезпечення вчасного реагування на виявлені недоліки в ОНП залучається відділ аспірантури та докторантури. Виявлені недоліки аналізуються і ОНП адаптується для забезпечення її відповідності сучасним вимогам.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП акредитується вперше, тому результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти ще не бралися до уваги. Проте, в університеті є механізм реагування на зауваження і пропозиції, які виникають в результаті роботи акредитаційних комісій. На засіданнях Вченої і науково-методичної рад Університету та у структурних підрозділах ЗВО проводиться аналіз зауважень акредитаційних комісій та їх вирішення.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Формування культури якості ЗВО в академічній спільноті знаходиться на етапі розвитку. Йому сприяє створення відділу забезпечення якості вищої освіти, розвиток принципів академічної доброчесності, тобто процесу формування культури якості приділяється велика увага.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Залучення стейкхолдерів до перегляду освітньої програми, створення відділу забезпечення якості вищої освіти, формування культури якості ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність нормативних документів, які регламентують процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітньо-наукова програма «Історія та археологія» загалом відповідає критерію 8. Експертна група оцінює критерій 8 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої

програми.

На офіційному веб-сайті у вільному доступі знаходяться нормативно-правові документи, у яких визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Зокрема, Статут Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, затверджений наказом Міністра Міністерства освіти і науки № 55 від 16. 01. 2017 р. <https://eenu.edu.ua/uk/statut-snu-imeni-lesi-ukrayinki>, Правила внутрішнього розпорядку СНУ імені Лесі Українки <https://eenu.edu.ua/uk/public-information/pravila-vnutrishnogo-rozporiadku-snu-imeni-lesi-ukrayinki>, Положення про організацію освітнього процесу в СНУ імені Лесі Українки <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/780/8980928897ea7017df870105e47493f5.pdf>. Права і обов'язки аспірантів регулюють Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у СНУ імені Лесі Українки, Положення про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки, що розміщені на сторінці відділу аспірантури <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/normativno-pravova-baza/>. Під час зустрічі з аспірантами та викладачами ОНП було з'ясовано, що кожного семестру на засіданні кафедри аспіранти звітують щодо виконання індивідуального плану наукової роботи. Міжсеместровий звіт оформляється у вигляді атестаційного листа та разом з витягом кафедри подається до відділу аспірантури та докторантури. Річний звіт – обговорюється на кафедрі та вчений раді факультету, аспіранти-випускники запрошуються на засідання вченої ради факультету.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті ЗВО є розділ «Публічне обговорення ОПП» <https://eenu.edu.ua/uk/gromadske-obgovorennya-opp>, у якому оприлюднюються проекти ОПП та ОНП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті університету оприлюднено ОНП «Історія та археологія» <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/osvitno-naukovi-programy/>, у ОНП є анотації освітніх компонентів. Частина робочих навчальних програм оприлюднена на сторінці <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/aspirantura/vstup-do-aspirantury/robochi-navchalni-programy-spetsialnosti/>. Інформація знаходиться у відкритому доступі і є зрозумілою для всіх стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В університеті на офіційному веб-сайті розміщена чітка та зрозуміла інформація щодо правил і процедур регулювання прав та обов'язків усіх сторін освітнього процесу; інформація про ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Пошук інформації на офіційному веб-сайті ЗВО ускладнений системою розташування його структурних елементів. Рекомендувати вчасно оновлювати інформацію на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на те, що освітньо-наукова програма «Історія та археологія» загалом відповідає критерію 9, а недоліки не є суттєвими, експертна група оцінює критерій 9 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Логічний взаємозв'язок між змістом навчання (освітньою компонентою) і тематикою досліджень аспірантів (науковою компонентою) у цілому дотриманий. Загалом ЕГ підтверджує, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО. Експертна група отримала індивідуальні плани аспірантів усіх років навчання: зокрема, Т. Верби (blob:https://office.naqa.gov.ua/053eb217-480e-4f4f-bd9e-bbd530741b0f), І. Гулюка (blob:https://office.naqa.gov.ua/3dd08649-5304-493e-9cbb-5667e40b17b6), Л. Дударчука (blob:https://office.naqa.gov.ua/59f7c961-f479-4488-8b1d-0968887498fd), Б. Шабали (blob:https://office.naqa.gov.ua/15ff025f-f14a-4a96-934d-7d56f86c8545), Л. Балецької (blob:https://office.naqa.gov.ua/f67dffaе-b89b-4c46-be59-a9876ea8c357), Ю. Токарської (blob:https://office.naqa.gov.ua/odb767a9-9c7b-4a25-8321-6cb8a27592b7), Ю. Велінця (blob:https://office.naqa.gov.ua/851909d0-e30f-456f-8693-2e5d33577ba0) та ін., що, в цілому, підтверджує зміст, обсяг та терміни виконання завдань аспірантів. ЕГ пересвідчилася в релевантності дисциплін, включених до навчальних планів аспірантів тематиці їхніх досліджень (дана умова забезпечена, в першу чергу, блоком дисциплін зі спеціальності; окрім того, цей аспект додатково доповнюють вибіркові дисципліни). Проте, наприклад, аналіз індивідуального плану Ю. Велінця, тематика дисертаційного дослідження якого «Вугільна промисловість у Волинській області в другій половині 40-х – на початку 90-х рр. ХХ ст.», містить вибірковий магістерський курс, обраний аспірантом, – «Біблійна археологія». Таку невідповідність Ю. Велінець, присутній на зустрічі з експертами, пояснив суто особистими науковими зацікавленнями.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

ЕГ пересвідчилася, що за ключовими словами і науковими публікаціями наукова діяльність аспірантів загалом відповідає напрямові досліджень наукових керівників (єдина невідповідність зафіксована між дисертаційним дослідженням Б. Шабали «Розвиток фермерства на Волині у процесі аграрних трансформацій періоду незалежності України» та публікаціями наукового керівника д. і. н., доц. А. Г. Шваба, присвяченими в основному міграційним процесам та колоніальній політиці Польщі у міжвоєнний період). ЕГ отримала зведену таблицю публікацій наукових керівників та здобувачів кожного року навчання, в якій подається відповідна інформація (таблиця додається).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

В СНУ імені Лесі Українки створене Наукове товариство аспірантів і студентів, діяльність якого регламентується Положенням про наукове товариство аспірантів та студентів <https://ra.eenu.edu.ua/naukove-tovarystvo/> та Рада молодих вчених <https://ra.eenu.edu.ua/rada-molodyh-vchenyh/>, метою діяльності яких є всебічне сприяння науковій, інноваційній, винахідницькій та іншій діяльності аспірантів та молодих науковців. Щорічно в ЗВО відбувається низка наукових заходів, де аспіранти можуть представити результати своїх наукових досліджень: «Фестиваль науки» з тижнями факультетів; Міжнародна науково-практична конференція аспірантів і студентів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» <https://ra.eenu.edu.ua/naukove-tovarystvo/moloda-nauka-volyni/>; науково-практичні конференції «Любартівські читання» та «Минуле і сучасне Волині та Полісся». Під час роботи фокус-групи зі здобувачами було з'ясовано, що керівництво факультету та кафедр сприяють роботі аспірантів в бібліотеках та архівах як регіону, так і України загалом. Аспіранти мають можливість друкувати свої наукові статті в університетських виданнях «Літопис Волині», «Науковий вісник СНУ імені Лесі Українки. Серія: Історичні науки», «Молодіжний науковий вісник СНУ імені Лесі Українки» http://library.eenu.edu.ua/index/naukovi_vidannja_snu/o-131.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти СНУ імені Лесі Українки мають можливість долучитися до міжнародної академічної спільноти у різний спосіб: 1) через участь в програмах академічної мобільності - університет реалізовує програму академічної мобільності «Erasmus+» <https://eenu.edu.ua/uk/articles/erasmus> ,

зокрема по 2022 рік діє проект «Кафедра Жана Моне студії Європейського Союзу» за програмою ЄС «Еразмус+» <https://konkurent.in.ua/publication/53034/erazmus-na-bazi-shidnoeuropeyskogo-natsionalnogo-universitetu-diyatime-poviyu-proekt/> 2) через участь в наукових стажуваннях – в ЗВО діє «Положення про наукове стажування аспірантів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах в Україні та за кордоном» <https://ra.eenu.edu.ua/viddil-aspirantury-i-doktorantury/normatyvno-pravova-baza/>, відповідно до якого аспірант з погодженням наукового керівника може подати заяву та супроводжуючі документи щодо наукового стажування на розгляд кафедри, на якій проводиться наукове дослідження; на підставі рішення кафедри питання відділом аспірантури та докторантури виносяться на засідання наукової ради та оформляється наказом. Аспірант має право взяти академічну відпустку на період проходження наукового стажування з подальшим продовженням терміну перебування в аспірантурі чи докторантурі. 3) через роботу в архівах чи участь в конференціях – аспірант В. Фультмез вивчав фонди митрополита Анатолія Дублянського в Українському історичному та освітньому центрі в Нью-Джерзі (США) (UkrainianHistoricalandEducationCentreofNJArchives–FzAnatoliuDublians'kiypapers. PlinearFeet 2 boxes); аспірантка А. Кирилюк взяла участь у міжнародній науковій конференції «Реформація і монастир, монастир і Реформація. До 500-ліття початку Реформації (16-19 листопада 2019 р., Вроцлав, Республіка Польща – сертифікат додається). 4) через публікації наукових статей у міжнародному журналі «Kelm», що видається Люблінським науково-технологічним парком (Республіка Польща) – один із чотирьох щорічних випусків формується викладачами, аспірантами та студентами СНУ імені Лесі Українки; публікації друкуються англійською та польською мовами.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів є активними учасниками, керівниками та відповідальними виконавцями дослідницьких проектів. Зокрема, виконують дослідження у рамках Обласної програми історичних досліджень Волині на 2017-2021 рр., затвердженої рішенням Волинської обласної ради. Л. Стрільчук та А. Нінічук приймають участь у проекті «Тільки правда нам важлива», результатом якого є монографія «Війна пам'яті та війни пам'ятників у сучасних українсько-польських відносинах». Також, наукові керівники є активними дослідниками, результати роботи публікуються у фахових виданнях та у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Питання академічної доброчесності в ЗВО регулює Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників СНУ імені Лесі Українки <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>. У підписаному меморандумі між ЗВО та розробником сервісу Unicheck компанією «Антиплагіат» передбачена безкоштовна перевірка дисертаційних робіт упродовж 7 років та ін. Статті, підготовлені до публікації у фахових виданнях СНУ імені Лесі Українки, перевірятимуться на плагіат <https://eenu.edu.ua/uk/articles/universitet-uklav-ugodu-z-kompaniyeu-antiplagiat-pro-bezkoshtovniy-dostup-do-suchasnogo>. Для академічної спільноти проводяться семінари з питань академічної доброчесності, відбувається технічний аналіз текстів викладачів та аспірантів на плагіат. На ОНП не виявлено випадків порушень академічної доброчесності серед науково-педагогічних працівників та здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ЗВО організаційно та матеріально забезпечує у межах ОНП проведення та апробацію результатів наукових досліджень аспірантів відповідно до їхньої науково-дослідної тематики (проводяться конференції, забезпечена можливість публікацій у різних виданнях, здійснюється долучення до міжнародної академічної спільноти тощо). Наукові керівники аспірантів є активними учасниками та виконавцями дослідницьких проектів, мають публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus, Web of Science Core Collection. В ЗВО широко впроваджена система академічної доброчесності, з якою ознайомлені НПП та здобувачі освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Невідповідність між дисертаційним дослідженням Б. Шабали «Розвиток фермерства на Волині у процесі аграрних трансформацій періоду незалежності України» та публікаціями наукового керівника д. і. н., доц. А. Г. Шваба.

Недостатня участь здобувачів вищої освіти у наукових стажуваннях. Рекомендація – залучати здобувачів вищої освіти до наукових стажувань, в тому числі і міжнародних.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП «Історія та археологія» загалом відповідає критерію 10. Зважаючи на перераховані вище позитивні практики та сильні сторони, експертна група вважає рівень відповідності критерію рівним В, оскільки наявні недоліки не є суттєвими.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Aspiranty_temy_2.pdf</i>	p8uyaME5up0qqoLInGBZe8O8mvomRDnuyIKnNoj qVHE=

Додаток	<i>Aspiranty_temy.pdf</i>	F95UWs2oxHu89n4kOKrvjI2HNU/P+T2Rt5eaulwP UEg=
---------	---------------------------	--

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Синявська Олена Олександрівна

Члени експертної групи

Демуз Інна Олександрівна

Крюченкова Наталя Олександрівна